

سورة الرؤيا-24

24. స్వప్నాల పుస్తకం

'అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ 'ఖుల్దూన్ తన పుస్తకమైన ముఖద్దము ఇబ్న 'ఖుల్దూన్ లో దైవదౌత్య వాస్తవికతను, జ్యోతిష్య వాస్తవికతను ప్రస్తావిస్తూ స్వప్నాల విషయంలో చాలా పరిశీలన చేసారు. పరిశోధన జరిపారు. మీరు దీన్ని గురించి తెలుసుకోవాలని, మేము దీన్ని సంక్షిప్తంగా ఇక్కడ పేర్కొంటున్నాము. ఆయన ఇలా పేర్కొన్నారు:

ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "స్వప్నం దైవదౌత్యం యొక్క 40వ భాగం. మరో 'హదీసు'లో 43వ భాగం, మరో 'హదీసు'లో 70వ భాగం అని ఉంది. ప్రారంభంలో వహీ స్వప్నం రూపంలో వచ్చేది. 6 నెలల వరకు ఇలాగే వచ్చేది. మక్కా, మదీనా రెండు ప్రాంతాలను కలపి 23 సంవత్సరాల్లో అవతరించింది. ఈ విధంగా స్వప్నం దైవదౌత్యంలో 46వ వంతు అయింది. 6 నెలలు 23 సంవత్సరాలకు 46వ వంతు అయింది. ఇది కేవలం ప్రవక్తలకే పరిమితం.

ప్రవక్త (స) స్వప్నాలను శుభవార్తలుగా పరిగణించారు. ఇంకా దైవదౌత్యం పూర్తయింది, 'ఇప్పుడు కేవలం ముబష్షిరాత్ మిగిలి ఉన్నాయి,' అని అన్నారు. దానికి ప్రజలు, 'ఈ ముబష్షిరాత్ అంటే ఏమిటి?' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నిజ స్వప్నాలు, వీటిని పుణ్యాత్ములు, పరిశుద్ధులే చూస్తారు,' అని అన్నారు.

ఒక ప్రామాణిక 'హదీసు'లో ఇలా ఉంది: స్వప్నాలు మూడు రకాలు. 1. అల్లాహ్ (త) తరపు నుండి, 2. దైవదూతల తరపు నుండి, 3. ఖై'తాన్ ప్రేరణలు.

అల్లాహ్ (త) ఖుర్ఆన్ లో యూసుఫ్, ఇబ్రాహీమ్ ల స్వప్నాల గురించి పేర్కొన్నాడు. యూసుఫ్ (అ) గురించి ఇలా పేర్కొన్నాడు:

"యూసుఫ్ తన తండ్రితో: "ఓ నాన్నా! నేను వాస్తవంగా (కలలో) పదకొండు నక్షత్రాలను, సూర్యుణ్ణి మరియు చంద్రుణ్ణి చూశాను; వాటిని నా ముందు

సాష్టాంగ పడుతున్నట్లు చూశాను." అని అన్నప్పుడు! (అతని తండ్రి) అన్నాడు: "ఓ నా చిన్న ప్రియకుమారుడా! నీ స్వప్నాన్ని నీ సోదరులకు తెలుపకు. ఎందుకంటే వారు నీకు విరుద్ధంగా కుట్ర పన్నవచ్చు! నిశ్చయంగా, ఖై'తాన్ మానవునికి బహిరంగ శత్రువు." (యూసుఫ్, 12:45)

జైలులో అతనిలో పాటు మరో ఇద్దరు బానిసలు కూడా ప్రవేశించారు. వారిలో ఒకరు ఇలా అన్నారు, " మరియు అతనితో బాటు ఇద్దరు యువకులు కూడా చెరసాలలో ప్రవేశించారు. వారిలో ఒకడు అన్నాడు: "నేను సారాయి పిండుతూ ఉన్నట్లు కలచూశాను!" రెండో వాడు అన్నాడు: "నేను నా తలపై రొట్టెలు మోస్తున్నట్లు, వాటిని పక్షులు తింటున్నట్లు కలలో చూశాను." (ఇద్దరూ కలిసి అన్నారు): "మాకు దీని భావాన్ని తెలుపు. నిశ్చయంగా, మేము నిన్ను సజ్జనునిగా చూస్తున్నాము." (యూసుఫ్, 12:36)

అదేవిధంగా ఈజిప్టు రాజు కలగన్నాడు. దాన్ని గురించి తన సభికులను ప్రశ్నించాడు. వారు ఇవన్నీ కాకమ్మ కథలు అని కొట్టిపారేసారు. చివరికి దాన్ని గురించి యూసుఫ్ ను ప్రశ్నించటం జరిగింది. యూసుఫ్ దాని పరమార్థాన్ని తెలియపరిచారు.

"(ఒకరోజు) రాజు అన్నాడు: "వాస్తవానికి నేను (కలలో) ఏడు బలిసిన ఆవులను, ఏడు బక్కచిక్కిన (ఆవులు) తినివేస్తున్నట్లు మరియు ఏడుపచ్చి వెన్నులను మరొక ఏడు ఎండిపోయిన వాటిని చూశాను. ఓ సభా సదులారా! మీకు స్వప్నాల భావం తెలిస్తే నా స్వప్నపు భావాన్ని తెలుపండి!" వారన్నారు: "ఇవి పీడకలలు. మరియు మాకు కలల గూడార్థం తెలుసుకునే నైపుణ్యం లేదు!" ఆ ఇద్దరు బందీలలో నుండి విడుదల పొందిన వ్యక్తికి చాలాకాలం తరువాత ఇప్పుడా విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. అతడు అన్నాడు: "నేను దీని గూడార్థాన్ని మీకు తెలుపుతాను, దానికి నన్ను

(యూసుఫ్ వద్దకు) పంపండి." (అతడు అన్నాడు): "యూసుఫ్! సత్యవంతుడా! నాకు - ఏడు బలిసిన ఆవులను, ఏడు బక్కచిక్కిన ఆవులు తినివేయటాన్ని; మరియు ఏడు పచ్చివెన్నుల మరియు ఏడు ఎండుపోయిన (వెన్నుల) - గూడార్య మేమిటో చెప్పు. నేను (రాజ సభలోని) ప్రజల వద్దకు పోయి (చెబుతాను), వారు దానిని తెలుసు కుంటారు." (యూసుఫ్) అన్నాడు: "మీరు యథా ప్రకారంగా ఏడు సంవత్సరాలు సేద్యం చేస్తూ ఉంటారు, కాని మీరు కోసిన పంటలో కొంత భాగాన్ని మాత్రమే తినటానికి ఉపయోగించుకొని, మిగిలినదంతా, వెన్నులలోనే కొట్టలో ఉంచి (భద్రపరచండి). "ఆ తరువాత చాలా కఠినమైన ఏడు సంవత్సరాలు వస్తాయి, వాటిలో మీరు ముందే నిలువచేసి ఉంచిన దానిని తింటారు. మీరు (విత్తనాని కోసం) భద్రంగా ఉంచుకున్న కొంత భాగం తప్ప! "ఆ తరువాత ఒక సంవత్సరం వస్తుంది. అందులో ప్రజలకు పుష్కలమైన వర్షాలు కురుస్తాయి. అందులో వారు (రసం / నూనె) తీస్తారు (పిండుతారు)." (యూసుఫ్, 12:43-49)

స్వప్నాల పరమార్థం తెలిపే వారు ఈ క్రింది ఉత్తమ గుణాలు కలిగి ఉండాలి:

1. ఖుర్ఆన్ పండితుడై ఉండాలి.
2. ప్రవక్త (స) 'హదీసు'లు కంఠస్థం అయి ఉండాలి.
3. అరబ్ భాష వచ్చినవాడై ఉండాలి.
4. ప్రజల పరిస్థితులు తెలిసిన వాడై ఉండాలి.
5. పరమార్థ నియమాలు తెలిసినవాడై ఉండాలి.
6. పరిశుద్ధుడై ఉండాలి.
7. ఉత్తమ గుణాలు కలవాడై ఉండాలి.
8. సద్వచనుడు, నిర్మలమైన హృదయం కలవాడై ఉండాలి.

مِفْصَلُ الْأَوَّلِ

(1297/2) (صحيح) [1] 4606

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَمْ يَبْقَ مِنَ النَّبِيِّ إِلَّا الْبَشِيرَاتِ". قَالَُوا: وَمَا الْبَشِيرَاتُ؟ قَالَ: "الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

4606. (1) [2/1297 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), 'దైవ దౌత్యంలో శుభస్వప్నాలు తప్ప మరేమీ మిగలలేదు.' అని అన్నారు. దానికి ప్రజలు, 'ఈ శుభవార్తలు అంటే ఏమిటి?' అని అడిగారు. ప్రవక్త (స), 'నిజమైన స్వప్నాలు,' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ)

(1297/2) (متفق عليه) [2] 4607

وَرَوَى مَالِكٌ بِرِوَايَةِ عَطَاءِ بْنِ يَسَارٍ: "يَرَاهَا الرَّجُلُ الْمُسْلِمُ أَوْ تَرَى لَهُ".

4607. (2) [2/1297]

'అ'తా బిన్ యసారీ కథనం. ¹ (మాలిక్)

(1297/2) (متفق عليه) [3] 4608

وَعَنْ أَنَسِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ جُرْءٌ مِنْ سِتِّتٍ وَأَرْبَعِينَ جُرْءًا مِنَ النَّبِيِّتِ".

4608. (3) [2/1297 ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'నిజమైన స్వప్నం దైవదౌత్య 46 భాగాల్లో ఒక భాగం.' (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

దీన్ని గురించి ఇంతకుముందు వివరించడం జరిగింది.

(1297/2) (متفق عليه) [4] 4609

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ رَأَى فِي نَبِيِّ الْمَيِّتِ فَقَدْ رَأَى فِي الشَّيْطَانِ لَا يَتَمَتَّعُ فِي صُورَتِهِ".

4609. (3) [2/1297 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం : ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరైనా నన్ను స్వప్నంలో చూస్తే, అతడు నన్నే చూసాడు. ఎందుకంటే పైతాన్ నా రూపం ధరించలేడు." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(1297/2) (متفق عليه) [5] 4610

1) వివరణ-4607: అంటే నేను అంతిమ ప్రవక్తను. నా తరువాత ప్రవక్తలవరూ రారు. కాని సత్య ముస్లిములకు సత్యమైన స్వప్నాలు వస్తాయి. అవి శుభవార్తలు ఇచ్చేవిగా ఉంటాయి. వాటివల్ల లాభం కలుగుతుంది. అయితే ఇది తన గురించైనా కావచ్చు లేదా ఇతర ముస్లిమ్ సోదరుల గురించైనా కావచ్చు. ఇది దైవదౌత్యంలోని 46వ భాగం.

وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ رَأَى فَقَدُ رَأَى الْحَقَّ".

4610. (5) [2/1297 ఏకీభవితం]

అబూ ఖతాదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "స్వప్నంలో నన్ను చూచిన వ్యక్తి, నిజంగా నన్నే చూచాడు." (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

4611 [6] (متفق عليه) (1297/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ رَأَى فِي الْمَنَامِ فَيَسْرَانِي فِي الْيَقَظَةِ وَلَا يَتَمَثَّلُ الشَّيْطَانُ بِي".

4611. (6) [2/1297 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "స్వప్నంలో నన్ను చూచిన వ్యక్తి, నన్ను ప్రత్యక్షంగా కూడా చూస్తాడు. ఎందుకంటే ఖైతాన్ నా రూపాన్ని ధరించలేడు." (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

ఇది కేవలం ఆయన కాలానికే పరిమితం, లేదా తీర్పుదినంనాడు ప్రవక్త (స)ను ప్రత్యక్షంగా చూస్తాడు.

4612 [7] (متفق عليه) (1297/2)

وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ مِنَ اللَّهِ وَالْحُلْمُ مِنَ الشَّيْطَانِ فَإِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مَا يُحِبُّ فَلَا يُحَدِّثْ بِهِ إِلَّا مَنْ يُحِبُّ وَإِذَا رَأَى مَا يَكْرَهُ فَلْيَتَوَضَّءْ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهَا وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَلْيَتَغَلَّ ثَلَاثًا وَلَا يُحَدِّثْ بِهَا أَحَدًا فَإِنَّهَا لَنْ تَضُرَّهُ".

4612. (7) [2/1297 ఏకీభవితం]

అబూ ఖతాదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మంచి స్వప్నం అల్లాహ్ (త) తరపు నుండి ఉంటుంది, ఎవరైనా సంతోషకరమైన స్వప్నం చూస్తే, అతడు తన ఆప్తమిత్రునికి తెలియపరచాలి. (దాని సరియైన పరమార్థం తెలుస్తుంది). మరెవరైనా అసహ్యకరమైన స్వప్నం చూస్తే, ఖైతాన్ చెడునుండి అల్లాహ్ (త)ను శరణుకోరాలి. మూడుసార్లు ఉమ్మివేయాలి. ఇతరు లెవరికీ తెలియపర్చరాదు. ఎందుకంటే స్వప్నం అతనికి ఎటువంటి హాని చేకూర్చలేదు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

4613 [8] (صحيح) (1297/2)

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ الرُّؤْيَا يَكْرَهُهَا فَلْيَبْصُقْ عَنْ يَسَارِهِ ثَلَاثًا وَلَا يَسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ ثَلَاثًا وَلْيَتَحَوَّلْ عَنْ جَنْبِهِ الَّذِي كَانَ عَلَيْهِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

4613. (8) [2/1297 దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలో ఎవరైనా అసహ్యకరమైన స్వప్నం చూస్తే, అతడు తన ఎడమ వైపు మూడుసార్లు ఉమ్మివేయాలి ఇంకా ఖైతాన్ చెడు నుండి అల్లాహ్ శరణు కోరాలి. ఇంకా ప్రక్క మార్పు కోవాలి. (ముస్లిమ్)

4614 [9] (متفق عليه) (1298/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا اقْتَرَبَ الرَّمَّانُ لَمْ يَكْذِبْ رُؤْيَا الرُّؤْيَا مِنَ الرُّؤْيَا مِنْ جُزءٍ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزءًا مِنَ النَّبْوَةِ وَمَا كَانَ مِنَ النَّبْوَةِ فَإِنَّهُ لَا يَكْذِبُ". قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ سِينِينَ: وَأَنَا أَقُولُ: الرُّؤْيَا ثَلَاثٌ: حَدِيثُ النَّفْسِ وَتَحْوِيلُ الشَّيْطَانِ وَبُشْرَى مِنَ اللَّهِ. فَمَنْ رَأَى شَيْئًا يَكْرَهُهُ فَلَا يَقْضِهِ عَلَى أَحَدٍ وَلَا يَقْمُ فَلْيَصِلْ قَالَ: وَكَانَ يَكْرَهُهُ الْغُلَّ فِي النَّوْمِ وَيُعْجِبُهُمُ الْقَيْدُ وَيَقَالُ: الْقَيْدُ نُبَاتٌ فِي الدِّينِ.

4614. (9) [2/1298 ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "కాలం దగ్గరైతే ఏ విశ్వాసి స్వప్నం అసత్యం కాజాలదు. విశ్వాసి స్వప్నం దైవదౌత్య 46 భాగాల్లోని ఒక భాగం. దైవదౌత్యంలోని ఏ భాగమూ అసత్యం కాజాలదు. "ముహమ్మద్ బిన్ సీరీన్ కథనం: స్వప్నాలు మూడు విధాలు అని నేను భావిస్తున్నాను: 1. ఆలోచన, ఊహ, 2. ఖైతాన్ భయం, 3. అల్లాహ్ (త) తరపు నుండి శుభవార్త. అయితే అసహ్య కరమైన స్వప్నం చూస్తే, ఎవరికీ తెలియపరచరాదు. నిలబడి నమాజ్ చదవాలి. ప్రవక్త (స) స్వప్నంలో సంకెళ్ళు చూడటాన్ని అసహ్యంగా భావించేవారు, జైలును చూడటాన్ని సంతోషకరమైనదిగా భావించేవారు. జైలు ద్వారా సిర్ఫత్వం వైపు సూచించడం జరుగుతుంది. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

4615 [10] (صحيح) (1298/2)

قَالَ الْبُخَارِيُّ: رَوَاهُ قَتَادَةُ وَيُونُسُ وَهَشَامٌ وَأَبُو هَلَالٍ عَنِ ابْنِ سِيرِينَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ. وَقَالَ يُونُسُ: لَا أَحْسِبُهُ إِلَّا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْقَيْدِ. وَقَالَ مُسْلِمٌ: لَا أُدْرِي هُوَ فِي الْحَدِيثِ أَمْ قَالَهُ ابْنُ سِيرِينَ؟
وَفِي رِوَايَةٍ نَحْوَهُ وَأُدْرَجَ فِي الْحَدِيثِ قَوْلُهُ: "وَأَكْرَهُ الْعُلَّ". إِلَى تَبَايُرِ الْكَلَامِ.

4615. (10) [2/1298 దృఢం]

బుఖారీ కథనం: "ఈ 'హదీసు'ను ఖతాదహ్ మరీయు యూనుస్, హుషైమ్, అబూ హిలాల్ ముహమ్మద్ బిన్ సైరీన్ ద్వారా ఉల్లేఖించారు. ఇబ్నె సైరీన్ అబూ హురైరహ్ ద్వారా ఉల్లేఖించారు. యూనుస్ అభిప్రాయం: జైలును స్థిరత్వంగా పరమార్థంగా తెలుపుట ప్రవక్త (స) ప్రవచనమే. అయితే ముస్లిమ్ దీన్ని 'హదీసు' భాగం లేదా ఇబ్నె సీరీన్ అభిప్రాయం కావచ్చు. అంటే ఇందులో అనుమానం ఉంది.²

2) వివరణ-4615: కాలం దగ్గర కావటం అంటే తీర్పుదినం లేదా మరణం దగ్గర కావటం అని అర్థం. లేదా రాత్రి పగలు సమానమైన కాలం. అంటే తీర్పుదినం దగ్గర అయితే విశ్వాసి స్వప్నం తప్ప కాజాలదు. ఎందుకంటే తీర్పుదినానికి ముందు అవిశ్వాసం వ్యాపిస్తుంది. అప్పుడు పరిపూర్ణ విశ్వాసం గలవాడే, స్వప్నాలు సత్యం అయినవాడే విశ్వాసి అవుతాడు. మరో 'హదీసు'లో "చివరి కాలంలో సమయం చాలా వేగంగా గడుస్తుంది. ఒక సంవత్సరం ఒక నెలలా కనబడుతుంది. ఎందుకంటే ప్రజలు సుఖసౌఖ్యాల్లో, విలాసాల్లో గడుపుతారు. సమయం ఎలా గడిచిందో కూడా వారికి తెలియదు." కొందరు కాలంలో శుభం ఉండదని, ఆయుష్షులు తగ్గిపోతాయని ఒక కాలానికి, మరోకాలానికి చెందినవారు దగ్గరౌతారని భావించారు. కిర్మానీ ప్రజలు విచారాలకు గురిఅవుతారని, కఠిన్యానికి గురవుతారని, కల్లోలాలకు, ఉపద్రవాలకు గురవుతారని, ప్రజలు మతి స్థిమితం కోల్పోతారని, వారికి సంవత్సరం, నెలలు తెలియకుండా పోతాయని, వాస్తవం ఏమిటంటే శుభం అంతరిస్తుందని, ప్రతి విషయంలో శుభం నశిస్తుందని చివరికి కాలంలో కూడా శుభం నశిస్తుందని అభిప్రాయపడ్డారు.

ముహమ్మద్ బిన్ సీరీన్ చాలా గొప్ప పాండిత్యం గల తాబీయీ. 33వ హిజ్రీలో 'ఉస్మాన్ (ర) పరిపాలనా చివరి

4616 [11] (صحيح) (1298/2)
وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: جَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: رَأَيْتُمْ فِي الْمَنَامِ كَأَنَّ رَأْسِي قُطِعَ. قَالَ: فَضَجَّكَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: "إِذَا لَعِبَ الشَّيْطَانُ بِأَحَدِكُمْ فِي مَنَامِهِ فَلَا يُحَدِّثْ بِهِ النَّاسَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ."
4616. (11) [2/1298 దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక వ్యక్తి వచ్చి, 'నా తల నరికివేయబడినట్టు నేను కలగన్నాను,' అని విన్నవించుకున్నాడు. అది విని ప్రవక్త (స) నవ్వు సాగారు. ఇంకా, 'ఇవి వైతాని పీడకలలు, వీటిని గురించి ఇతరులకు తెలియపరచవద్దు,' అని సూచించారు. (ముస్లిమ్)

4617 [12] (صحيح) (1298/2)
وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "رَأَيْتُمْ ذَاتَ لَيْلَةٍ فِيمَا يَرَى النَّاسُ كَأَنَّ فِي دَارِ عَقْبَةَ بْنِ رَافِعٍ فَأَوْتَيْنَا بِرُطْبٍ مِنْ رُطْبِ ابْنِ طَابٍ فَأَوَّلَتْ أَنْ الرِّفْعَةَ لَنَا فِي الدُّنْيَا وَالْعَاقِبَةَ فِي الآخِرَةِ وَأَنَّ دِينَنَا قَدْ طَابَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.
4617. (12) [2/129 8దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రాత్రినేను కల గన్నాను, నేను 'ఉఖ్బ బిన్ రాఫె' ఇంట్లో కూర్చున్నాను. నా ముందుకు ఇబ్నె తాబ్ ఖర్జూరాల పళ్ళెం తీసుకురావటం జరిగింది. ఈ కల యొక్క పరమార్థం ప్రపంచంలో మనకోసం ఔన్నత్యం, గౌరవం లభిస్తుందని,

కాలంలో జన్మించారు. ఇతడు 'ఆయిషహ్ (ర), అబూ హురైరహ్ (ర), అనస్ బిన్ మాలిక్ (ర), 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'జబైర్ (ర), 'హుజైఫ్ బిన్ యమామహ్ (ర), ము'అవియహ్ (ర), అబూ దర్దా (ర), అబూ ఖతాదహ్ (ర), 'హసన్ (ర)ల నుండి 'హదీసు'లు నేర్చుకున్నారు. వారి ద్వారా 'హదీసు'లను ఉల్లేఖించారు. ఇతడు 77 సంవత్సరాల వయస్సులో 110వ హిజ్రీలో షవ్వాల్ నెలలో మరణించారు. ఇతడు చాలా గొప్ప 'హదీసు'వేత్త, పండితుడు, ధార్మికవేత్త, ధైర్యవంతుడు, ధైర్యవీరిపరుడు, ఇస్లామ్ ప్రతినిధి. స్వప్నాల పరమార్థాలు తెలుపడంలో ఇతనికి చాలా ప్రావీణ్యత ఉండేది. అనేక స్వప్నాల పరమార్థం అతని గురించే సూచించబడ్డాయి.

పరలోకంలో శాంతి, క్షేమాలు లభిస్తాయి, మన ధర్మం సరైనదని భావిస్తున్నాను. ³ (ముస్లిమ్)

(1299/2) [13] 4618 (متفق عليه)

وَعَنْ أَبِي مُوسَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "رَأَيْتُ فِي الْمَنَامِ أَبِي أَهَاجِرٍ مِنْ مَكَّةَ إِلَى أَرْضٍ بِهَا نَخْلٌ فَذَهَبَ وَهَلِيَ إِلَى أَنَّهَا الْمَيْمَامَةُ أَوْ هَجْرًا فَإِذَا هِيَ الْمَدِينَةُ يَثْرِبُ. وَرَأَيْتُ فِي رُؤْيَايَ هَذِهِ: أَنِّي هَزَزْتُ سَيْفًا فَأَنْقَطَعَ صَدْرُهُ فَإِذَا هُوَ مَا أَصِيبُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ أَحُدٍ ثُمَّ هَزَزْتُهُ أُخْرَى فَعَادَ أَحْسَنَ مَا كَانَ فَإِذَا هُوَ جَاءَ اللَّهُ بِهِ مِنَ الْفَتْحِ وَاجْتِمَاعِ الْمُؤْمِنِينَ."

4618. (13) [2/1299 ఏకీభవితం]

అబూ మూసా అష్'అరీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నేను స్వప్నం ఇలా చూశాను. "నేను మక్కాహ్ నుండి ఒక ప్రాంతానికి వలసపోయాను. అక్కడ ఖర్జూరాలు చాలా అధికంగా ఉన్నాయి. దానికి నేను యమామహ్ పట్టణం వైపు వలసపోతానని పరమార్థంగా భావించాను. కాని అది మదీనహ్ అని తేలింది. ఎందుకంటే మదీనహ్ లో అనేక ఖర్జూర లోటలు ఉన్నాయి. ఇంకా నేను కలలో కరవాలం ఊపుతూ ఉన్నాను, దాని పైభాగం విరిగిపోయింది అని చూచాను. దానికి నేను ఒక యుద్ధంలో చాలామంది ముస్లిములు వీరమరణం పొందుతారని భావించాను. అనంతరం ఉ'హుద్ యుద్ధంలో 70 మంది అనుచరులు వీరమరణం పొందారు. ఇంకా చాలామంది గాయపడ్డారు. రెండవ సారి ఆ కరవాలాన్నే ఊపాను. మొదటి కన్నా మంచి స్థితి తటస్థించింది. దానికి నేను అల్లాహ్ (త) విజయం ప్రసాదిస్తాడని భావించాను. అనంతరం మక్కాహ్ విజయం, 'హుద్దెబియహ్ ఒప్పందం లభించింది. ⁴ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

3) వివరణ-4617: ఈ కాలలో 'ఉఖ్బహ్ మరీయు రాఫె' అ మరియు రు'తబ్ ద్వారా పరమార్థం గ్రహించటం జరిగింది. అంటే రాఫె' అ అనే పదం ద్వారా ఔన్నత్యం, గౌరవం మరియు 'ఉఖ్బహ్ ద్వారా పరలోక సాఫల్యం, క్షేమం మరియు రు'తబ్ అనే పదం ద్వారా తాజాదనం, శ్రేష్టత అని గ్రహించటం జరిగింది. రు'తబ్ ఇబ్నై తాబ్ అంటే మదీనహ్ లోని మంచి రకానికి చెందిన ఖర్జూరాలు.

4) వివరణ-4618: యమామ హిజాజ్ పట్టణాల్లోని ఒక పట్టణం. ఇక్కడ చాలా అధిక సంఖ్యలో ఖర్జూరాలు

4619 [14] (صحيح) (1299/2)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "بَيْنَمَا أَنَا نَائِمٌ بِخَرَاءِ الْأَرْضِ فَوَضِعَ فِي كَفِّي سَوَارَانِ مِنْ ذَهَبٍ فَكَبَّرَا عَلَيَّ فَأَوْحَى إِلَيَّ أَنْ أَنْفُخَهُمَا فَتَفَخْتُهُمَا فَذَهَبَا فَأَوَّلَتْهُمَا الْكُذَّابِينَ اللَّذِينَ أَنَا بَيْنَهُمَا صَاحِبٌ صَنَعَاءٌ وَصَاحِبُ الْبَيَّامَةِ." مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

وَفِي رِوَايَةٍ: "يُقَالُ لِأَحَدِهِمَا مُسْبِلَمَةً صَاحِبُ الْبَيَّامَةِ وَالْعَنْسِيَّ صَاحِبُ صَنَعَاءٍ" لَمْ أَجِدْ هَذِهِ الرِّوَايَةَ فِي (الصَّحِيحَيْنِ) وَذَكَرَهَا صَاحِبُ الْجَمْعِ عَنِ التِّرْمِذِيِّ

4619. (14) [2/1299 దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "కలలో నాకు గుప్తనిధులు ప్రసాదించబడ్డాయి, ఇంకా నా రెండు చేతుల్లో రెండు బంగారు కడియాలు లోడిగించ బడ్డాయి. అది నాకు మంచిదనిపించలేదు. అయిష్టతకు గురయ్యాను. మరల కలలోనే వాటిపై ఊదమని ఆదేశించడం జరిగింది. నేను వాటిపై ఊదాను. ఆ రెండు కడియాలు ఎగిరిపోయాయి. దానికి నేను నా కాలంలో ఇద్దరు అబద్ధాల కోరులు పుడతారని తాము దైవప్రవక్తలమని వాదిస్తారని, వారి మధ్య నేను ఉన్నానని, వారిలో ఒకడు సన'ఆకు చెందిన వాడని, మరొకడు యమామకు చెందినవాడని అన్నారు. ఒక ఉల్లేఖనంలో ముసైలమహ్ యమామకు చెందినవాడని, మరొకడు అనసీ సన'ఆకు చెందినవాడు అని ఉంది. ⁵ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

పండుతాయి. కాని అల్లాహ్ (త) నాకు మదీనహ్ చేరవేసాడు. ఇక్కడ ఖర్జూరం లోటలు చాలా అధిక సంఖ్యలో ఉన్నాయి. అజ్ఞాన కాలంలో దీన్ని యన'రిబ్ అని అనేవారు. ఇప్పుడు దాని పేరు మదీనహ్ మున'వ్వరహ్.

5) వివరణ-4619: ప్రవక్త (స)కు నిధులు ఇవ్వబడటం అంటే గుప్తనిధుల తాళాలు ఇవ్వబడటం. దీని పరమార్థం ఏమిటంటే అనేక దేశాలను జయించడం జరుగుతుంది. అక్కడి నిధులు ప్రవక్త (స) లేదా ఆయన అనుచర సమాజం చేతుల్లో ఉంటాయి. రెండు బంగారు కడియాలు అంటే ఇద్దరు అసత్యవంతులు ప్రవక్తలుగా వాదించటం, అబూబకర్ పరిపాలనా కాలంలో నహ్షియ్య

4620 [15] (صحيح) (1299/2)
 وَعَنْ أَمْرِ الْعَلَاءِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَتْ: رَأَيْتُ لِعُثْمَانَ بْنِ مَطْعُونٍ فِي النَّوْمِ عَيْنًا تَجْرِي فَقَصَصْتُهَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "ذَلِكَ عَمَلُهُ يَجْرِي لَه". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

4620. (15) [2/1299 దృఢం]

ఉమ్మల్ అలా అన్నారి (ర) కథనం: నేను కలలో 'ఉస్మాన్ బిన్ మజ్జి' యొక్క పారుతున్న కాలువను చూచాను. ఆ కల గురించే నేను ప్రవక్త (స) ముందు ప్రస్తావించాను. ప్రవక్త (స) ఆ కల పరమార్థంగా, అది 'ఉస్మాన్ (ర) ఆచరణ, అతని మరణానంతరం కూడా కొనసాగుతుంది,' అని అన్నారు. (బుఖారీ)

4621 [16] (صحيح) (1299/2)

وَعَنْ سَمُرَةَ بِنْتِ جُنْدُبٍ قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّى أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ فَقَالَ: "مَنْ رَأَى مِنْكُمْ اللَّيْلَةَ رُؤْيَا؟" قَالَ: "فَأَنْ رَأَى أَحَدًا قَصَّهَا فَيَقُولُ: مَا شَاءَ اللَّهُ فَسَأَلْنَا بِرُؤْيَا فَقَالَ: "هَلْ رَأَى مِنْكُمْ أَحَدًا رُؤْيَا؟" قُلْنَا: لَا. قَالَ: "لَكِنِّي رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ رَجُلَيْنِ أَتْيَانِي فَأَخَذَا بِيَدَيَّ فَأَخْرَجَانِي إِلَى أَرْضٍ مُعْدَّسَةٍ فَإِذَا رَجُلٌ جَالِسٌ وَرَجُلٌ قَائِمٌ بِيَدِهِ كَلْبٌ مِنْ حَدِيدٍ يُدْخِلُهُ فِي شِدْقِهِ فَيَشْقُهُ حَتَّى يَبْلُغَ قَفَاهُ ثُمَّ يَفْعَلُ بِشِدْقِهِ الْآخَرَ مِثْلَ ذَلِكَ وَيَلْتَمِسُ شِدْقَهُ هَذَا فَيَعُودُ فَيَصْنَعُ مِثْلَهُ. قُلْتُ: مَا هَذَا؟ قَالَ: ائْتَلِقُ فَأَنْطَلِقُنَا حَتَّى أَتَيْنَا عَلَى رَجُلٍ مُضْطَجِعٍ عَلَى قَفَاهُ وَرَجُلٌ قَائِمٌ عَلَى رَأْسِهِ بِفَهْرٍ أَوْ صَخْرَةٍ يَشْبُدُّ بِهَا رَأْسَهُ فَإِذَا ضَرَبَهُ تَدَاهُ الْهَجْرُ فَأَنْطَلِقُ إِلَيْهِ لِيَأْخُذَهُ فَلَا يَزْجَعُ إِلَى هَذَا حَتَّى يَلْتَمِسَ رَأْسَهُ وَعَادَ رَأْسَهُ كَمَا كَانَ فَعَادَ إِلَيْهِ فَضَرَبَهُ فَقُلْتُ: مَا هَذَا؟ قَالَ: ائْتَلِقُ فَأَنْطَلِقُنَا حَتَّى أَتَيْنَا إِلَى ثَقَبٍ مِثْلِ التَّنُورِ أَعْلَاهُ ضَيْقٌ وَأَسْفَلُهُ وَاسِعٌ تَتَوَقَّدُ تَحْتَهُ نَارٌ. فَإِذَا ارْتَفَعَتْ ارْتَفَعُوا حَتَّى كَادَ أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا وَإِذَا خَفَتْ رَجَعُوا فِيهَا وَفِيهَا رَجَالٌ وَنِسَاءٌ عُرَاةٌ فَقُلْتُ: مَا هَذَا؟ قَالَ: ائْتَلِقُ فَأَنْطَلِقُنَا حَتَّى أَتَيْنَا عَلَى نَهْرٍ مِنْ دَمٍ فِيهِ رَجُلٌ قَائِمٌ عَلَى وَسْطِ النَّهْرِ وَعَلَى شَطِ النَّهْرِ رَجُلٌ بَيْنَ يَدَيْهِ جِجَارَةٌ فَأَقْبَلَ الرَّجُلَ الَّذِي فِي النَّهْرِ فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَخْرُجَ رَمَى الرَّجُلَ بِحَجْرٍ فِي فِيهِ فَدَدَهُ حَيْثُ كَانَ فَجَعَلَ كَمَا جَاءَ لِيَخْرُجَ رَمَى فِي

ముసైలమును చంపటం జరిగింది. మరోకడు అనసీ ప్రవక్త (స) కాలంలో ఫిరోజ్ ధైలమీ చంపారు. విరిధరూ అంతమయ్యారు.

فِيهِ بِحَجْرٍ فَيَزْجَعُ كَمَا كَانَ فَقُلْتُ مَا هَذَا؟ قَالَ: ائْتَلِقُ فَأَنْطَلِقُنَا حَتَّى ائْتَهَيْنَا إِلَى رَوْضَةٍ خُضْرَاءَ فِيهَا شَجَرَةٌ عَظِيمَةٌ وَفِي أَصْلِهَا شَيْخٌ وَصَبِيَانٌ وَإِذَا رَجُلٌ قَرِيبٌ مِنَ الشَّجَرَةِ بَيْنَ يَدَيْهِ نَارٌ يُوقِدُهَا فَصَعِدَا بِي الشَّجَرَةَ فَأَدْخَلَانِي دَارًا أَوْسَطَ الشَّجَرَةِ لَمْ أَرَ قَطُّ أَحْسَنَ مِنْهَا فِيهَا رَجَالٌ شَبُوحٌ وَشَبَابٌ وَنِسَاءٌ وَصَبِيَانٌ ثُمَّ أَخْرَجَانِي مِنْهَا فَصَعِدَا بِي الشَّجَرَةَ فَأَدْخَلَانِي دَارًا هِيَ أَحْسَنُ وَأَفْضَلُ مِنْهَا فِيهَا شَبُوحٌ وَشَبَابٌ. فَقُلْتُ لَهُمَا: إِنِّي كَمَا قَدْ طَوَّفْتُمَانِي اللَّيْلَةَ فَأَخْبِرَانِي عَمَّا رَأَيْتُمْ قَالَا: نَعَمْ. أَمَّا الرَّجُلُ الَّذِي رَأَيْتَهُ يَشْقُ شِدْقَهُ فَكَذَّابٌ يُحَدِّثُ بِالْكَذِبَةِ فَتُحْمَلُ عَنْهُ حَتَّى تَبْلُغَ الْآفَاقَ فَيُصْنَعُ بِهِ مَا تَرَى إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَالَّذِي رَأَيْتَهُ يُشْدَحُ رَأْسُهُ فَجُلُّ عَلَيْهِ اللَّهُ الْقُرْآنَ فَتَمَارَ عَنْهُ بِاللَّيْلِ وَلَمْ يَعْمَلْ بِمَا فِيهِ بِالنَّهَارِ يُفْعَلُ بِهِ مَا رَأَيْتَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَالَّذِي رَأَيْتَهُ فِي الثَّقَبِ فَهُمُ الرُّنَاةُ وَالَّذِي رَأَيْتَهُ فِي النَّهْرِ أَكَلُ الرَّبَا وَالشَّيْخُ الَّذِي رَأَيْتَهُ فِي أَصْلِ الشَّجَرَةِ ابْرَاهِيمُ وَالصَّبِيَانُ حَوْلُهُ فَأَوْلَادُ النَّاسِ وَالَّذِي يُوقِدُ النَّارَ. مَالِكُ حَارِزِ النَّارِ وَالِدَارُ الْأُولَى الَّتِي دَخَلْتَ دَارَ عَامَّةِ الْمُؤْمِنِينَ وَأَمَّا هَذِهِ الدَّارُ فَدَارُ الشُّهَدَاءِ وَأَنَا جَبْرِيْلٌ وَهَذَا مِيكَائِيلُ فَارْفَعْ رَأْسَكَ فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَإِذَا فَوْقِي مِثْلُ السَّحَابِ وَفِي رِوَايَةٍ مِثْلُ الرَّبَابَةِ الْبَيْضَاءِ قَالَا: ذَلِكَ مَنْزِلُكَ قُلْتُ: دَعَانِي أَدْخُلْ مَنْزِلِي قَالَا: إِنَّهُ بَقِيَ لَكَ عُمْرٌ لَمْ تَسْتَكْمِلْهُ فَلَوْ اسْتَكْمَلْتَهُ أَتَيْتَ مَنْزِلَكَ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ. وَذَكَرَ حَدِيثٌ عَبْرَ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو فِي رُؤْيَا النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَدِينَةِ فِي "بَابِ حَرَمِ الْمَدِينَةِ".

4621. (16) [2/1299 దృఢం]

సమురహ్ బిన్ జున్దుబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)కు ఉదయం నమాజు చదివి, మా వైపు తెరిగి కూర్చోని, 'ఈ రోజు రాత్రి మీలో ఎవరైనా కలగంటే వినిపించండి,' అని అనేవారు. ఎవరైనా చూస్తే, వినిపిస్తే, ప్రవక్త (స) దాని పరమార్థాన్ని తెలిపేవారు. ఒకరోజు అలవాటు ప్రకారం మమ్మల్ని, 'ఈ రోజు రాత్రి ఎవరైనా కలగన్నారా' అని అడిగారు. మేము లేదని అన్నాము. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఈ రోజు రాత్రి నేను కలగన్నాను, ఇద్దరు వ్యక్తులు నా దగ్గరకు వచ్చారు. నా రెండు చేతులను పట్టుకొని బైతుల్ ముఖద్దస్ వెళ్ళారు. నేను కూడా వారివెంట వెళ్ళాను. దారిలో ఒక వ్యక్తి కూర్చున్నాడు, మరో వ్యక్తి నిలుచున్నాడు. అతని చేతిలో ఇనుప కడ్డి ఉంది. ఆ

వ్యక్తి కూర్చున్న వ్యక్తి నోటిలో దాన్ని దూర్చి, అతని నోటిని చీల్చు తున్నాడు. అతని తల వెనుక భాగం వరకు చీల్చుతాడు. 'అసలు సంగతేంటి?' అని వారిద్దరినీ అడిగాను. దానికి వారు 'ముందుకు పదండి,' అని అన్నారు. మేము ముందుకు సాగాము. మేము ఒక వ్యక్తిని చూసాము, అతడు వెల్లకిల్లా పడి ఉన్నాడు. అతని తల దగ్గర ఒక వ్యక్తి రాళ్ళు పట్టుకొని నిలబడి ఉన్నాడు. అతడు ఆ రాయిలో అతని తల పగల గొడుతున్నాడు. అతడు రాయిని కొడితే ఆ రాయి దూరంగా వెళ్ళి పడుతుంది, ఆ వ్యక్తి తల నుజ్జు నుజ్జు అయిపోతుంది. ఈ వ్యక్తి రాయిని తీసుకోవడానికి వెళ్ళితే, ఇటు రెండవ వ్యక్తి తల మొదటి స్థితికి చేరిపోతుంది. ఆ వ్యక్తి తిరిగి వచ్చి మళ్ళీ దాన్ని పగలగొడతాడు. తల నుజ్జు నుజ్జు అయిపోతుంది. మళ్ళీ ఆ రాయి దూరంగా వెళ్ళి పడుతుంది. ఆ వ్యక్తి దాన్ని తీసుకోవడానికి వెళ్ళతాడు, మళ్ళీ కొడతాడు. అదేవిధంగా జరుగుతూ ఉంటుంది. నేను వారితో, 'వీరెవరు,' అని అడిగాను. దానికి వారిద్దరూ, 'ముందుకు పదండి,' అని అన్నారు. మేము ముందుకు సాగాము. మేము ఒక గొయ్యి ప్రక్క నుండి వెళ్ళాము. అది అగ్ని గుండంలా ఉంది. దాని పైభాగం చాలా ఇరుకుగా ఉంది. క్రింది భాగం విశాలంగా ఉంది. దాని క్రింద అగ్ని కాలుతుంది. దాని జ్వాలలు పైవరకు వచ్చేస్తున్నాయి. అందులో నుండి చాలా మంది పారిపోబోతారు. కాని అగ్ని జ్వాలలు ఆరిపోయి లోపలికి వెళ్ళిపోతాయి. వాళ్ళు కూడా లోపలికి వెళ్ళిపోతారు. అందులో చాలామంది పురుషులు, స్త్రీలు నగ్నంగా ఉన్నారు. నేను వారితో, 'వీరెవరు, వీరికి ఏమయింది?' అని అడిగాను. దానికి వారు, 'ముందుకు పదండి,' అని అన్నారు. మేము ముందుకు సాగాము. ఒక రక్తం కాలువ వద్దకు చేరాము. దాని ఒడ్డున ఒక వ్యక్తి నిలబడి ఉన్నాడు. ఇంకా కాలువ మధ్య ఒక వ్యక్తి ఈదుతూ కాలువ వద్దకు చేరాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కాలువ ఒడ్డున నిలబడిన వ్యక్తి అతని ముందు చాలా రాళ్ళు ఉన్నాయి. ఆ ఈదుతూ ఉన్న వ్యక్తి బయటకు రావాలని కోరుతున్నాడు. కాని ఈ వ్యక్తి రాళ్ళలో కొట్టి అతన్ని మళ్ళీ కాలువ మధ్యకు పంపివేస్తున్నాడు.

ఇలా జరుగుతూనే ఉంటుంది. నేను వారితో, 'అసలు సంగతి ఏంటి?' అని అడిగాను. దానికి వారు, 'ముందుకు పదండి,' అని అన్నారు. మేము ముందుకు సాగాము. మేము ఒక పచ్చని లోటలోనికి వెళ్ళాము. అందులో ఒక మహా వృక్షం ఉంది. దాని క్రింద ఒక ముసలి వ్యక్తి కూర్చుని ఉన్నాడు. చాలామంది పిల్లలు అతని చుట్టూ ఉన్నారు. ఆ చెట్టుకు సమీపంలో మరో వ్యక్తి కూడా ఉన్నాడు. అతడు అగ్ని వెలిగిస్తున్నాడు. వాళ్ళిద్దరూ నన్ను చెట్టుపై ఎక్కించి వెళ్ళి పోయారు. నేను ఒక అందమైన ఇంటిలో ప్రవేశించడం జరిగింది. ఇంత వరకు అటువంటిది చూడలేదు. ఆ ఇంట్లో వృద్ధులు, యువకులు, స్త్రీలు, పిల్లలు ఉన్నారు. నేను వారిద్దరితో, 'ఈ రాత్రంతా మీరు నన్ను త్రిప్పుతూ ఉన్నారు. దీని సంగతేంటి?' అని అడిగాను. దానికి వారు, అయితే వినండి: 'అన్నిటి కంటే ముందు దవడలు చీల్చబడు తున్న వ్యక్తి వద్దకు వెళ్ళారు. ఆ వ్యక్తి అబద్ధాలకోరు. అబద్ధాలను వ్యాపింపజేసేవాడు. తీర్పుదినం వరకు అతన్ని ఇలా శిక్షించడం జరుగుతుంది. అతడు అబద్ధాలు పలికినందుకు శిక్షించడం జరుగుతుంది. ఇంకా తల నుజ్జు నుజ్జు చేయబడుతున్న వ్యక్తి పండితుడు. అల్లాహ్ (త) అతనికి ఖుర్ఆన్ జ్ఞానం ప్రసాదించాడు. రాత్రి పడుకునేవాడు, పగలు కూడా ఆచరించలేదు. అందువల్ల తీర్పుదినం వరకూ ఇలాగే శిక్షించడం జరుగుతుంది. ఇంకా తమరు చూచిన వారు వ్యభిచార స్త్రీ, పురుషులు, ఇంకా రక్త సముద్రంలో మీరు చూచిన వ్యక్తి వడ్డి వ్యాపారి. చెట్టు క్రింద మీరు చూచిన వృద్ధుడు ఇబ్రాహీమ్ (అ). అతని ముందు ఆడుకుంటున్న పిల్లలు ప్రజల పిల్లలు. ఇంకా అగ్ని వెలిగిస్తున్న వ్యక్తి నరక పాలకుడు. మీరు ప్రవేశించిన ఇల్లు ముస్లిముల ఇల్లు, ఈ రెండవ ఇల్లు అమర వీరులది. ఇంకా నేను జిబ్రిల్ ను, ఇతడు మీకాయిల్,' అని అన్నాడు. ఇంకా, 'మీ తలపైకి ఎత్తండి,' అని అన్నాడు. నేను తల ఎత్తిపైకి చూచాను. పైన మేఘంలా ఉంది. వారు, 'ఇది మీ ఎత్తిన స్థానం,' అని అన్నారు. అప్పుడు నేను, 'నన్ను వదలండి, నేనిందులోకి ప్రవేశిస్తాను,' అని అన్నాను. దానికి వారు, 'ఇంకా మీ

అయుష్షు మిగిలి ఉంది. మీరు మీ జీవితం పూర్తిచేస్తే ఇందులోకి ప్రవేశిస్తారు,' అని అన్నారు." (బు'ఖారీ)

రిండువ విభాగం الْفَصْلُ الثَّانِي

[17] 4622 [لم تتعم دراسته] (1301/2)

عَنْ أَبِي رَزِينِ الْعُقَيْلِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ مِنْ جُزْءٍ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوَّةِ وَهِيَ عَلَى رَجُلٍ طَائِرٌ مَا لَمْ يُحَدِّثْ بِهَا قَادًا حَدَّثَ بِهَا وَقَعَتْ." وَأَحْسِبُهُ قَالَ: "لَا تُحَدِّثُ إِلَّا حَبِيبًا أَوْ كَيْبَبًا". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَفِي رِوَايَةٍ أُخْرَى قَالَ: "الرُّؤْيَا عَلَى رَجُلٍ طَائِرٌ مَا لَمْ تُعَبَّرْ قَادًا عُبِّرَتْ وَقَعَتْ." وَأَحْسِبُهُ قَالَ: "وَلَا تَقْصُهَا إِلَّا عَلَى وَادٍ أَوْ ذِي رَأْيٍ".

4622. (17) [2/1301 **అపరిశోధితం**]

అబూ ర'జీన్ 'అఖిల్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "విశ్వాసి స్వప్నం దైవదౌత్యంలోని 46వ భాగం. ఈ స్వప్నం ఇతరులకు వినిపించనంత వరకు ఒక పక్షి కాళ్ళకు వ్రేలాడుతూ ఉంటుంది. ఇతరులకు వినిపిస్తే అది పడిపోతుంది. అందువల్ల స్వప్నాన్ని గురించి కేవలం శ్రేయోబిలాషి అయిన స్నేహితునికి లేదా బుద్ధి మంతునికే వినిపించాలి." 6 (తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

[18] 4623 [ضعيف] (1302/2)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ وَرْقَةَ. فَقَالَتْ لَهُ حَرْبٌ هِيَ: إِنَّهُ كَانَ قَدْ صَدَّقَ وَلَكِنْ مَاتَ قَبْلَ أَنْ تَنْظُرَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أُرِيْتُمْ فِي الْمَنَامِ وَعَلَيْهِ تِيَابٌ بَيْضٌ وَلَوْ كَانَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَكَانَ عَلَيْهِ لِبَاسٌ غَيْرَ ذَلِكَ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ.

4623. (18) [2/1302 **బలహీనం**]

'అయి'షమ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ను వరఖమ్ బిన్ నాఫిల్ విశ్వాసా లేక అవిశ్వాసా అని ప్రశ్నించడం జరిగింది. సమాధానంగా 'ఖదీజమ్ (ర), 'అతడు మీ

6) వివరణ-4622: పక్షి కాళ్ళకు వ్రేలాడటం అంటే దానికి స్థిరత్వం ఉండదు. ఎవరు ఎలా పరమార్థం చెబితే అలాగే జరుగుతుంది. అయితే విధివ్రాత కూడా దానికి అనుగుణంగా ఉంటే అలాగే జరుగుతుంది.

దైవదౌత్యాన్ని ధృవీకరించాడు. కాని దైవదౌత్యం లభించక ముందే మరణించాడు,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) నేను అతన్ని స్వప్నంలో చూచాను. అతడు తెల్లని వస్త్రాలు ధరించి ఉన్నాడు. ఒకవేళ అతడు నరక వాసి అయితే అతడు నల్లటి వస్త్రాలు ధరించి ఉండేవాడు అని ప్రవచించారు. 7 (అ'హ్మద్, తిర్మిజి)

7) వివరణ-4623: వరఖమ్ బిన్ నాఫిల్ అందరికంటే ముందు ప్రవక్త (స)ను ధృవీకరించారు. ప్రవక్త (స) 'హిరా గుహ నుండి మొట్ట మొదటి సారిగా ఇంటికి తిరిగి వచ్చి జరిగినదంతా 'ఖదీజమ్ (ర)కు తెలియపర్చారు. 'ఖదీజమ్ (ర) ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చారు. ఇంకా తన చిన్నాన్న కొడుకైన వరఖమ్ బిన్ నాఫిల్ వద్దకు తీసుకొని వెళ్ళి జరిగినదంతా చెప్పారు. వరఖమ్ బిన్ నాఫిల్ ఇదంతా విని, 'మూసా (అ) పై అవతరించిన దైవదూత ఈ దైవదూత, మీ జాతివారు మిమ్మల్ని బహిష్కరించినపుడు నేను యుక్తవయస్సులో ఉంటే ఎంత బాగుండు,' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నా జాతివారు నన్ను తీసివేస్తారా?' అని అడగగా, వరఖమ్ బిన్ నాఫిల్, 'నిజంగా, మీరనబోతున్నట్లు ఎవరు పలికినా వారిని హింసించారు, వారి శత్రువులై పోయారు. అప్పటి వరకు నేనుంటే నేను మీకు తప్పకుండా సహాయం చేస్తాను.' కాని కొంత కాలం గడిచిన తర్వాత వరఖమ్ బిన్ నాఫిల్ మరణించారు. (బు'ఖారీ)

అజ్ఞాన కాలంలో అంతా అంధకారంగా ఉండేది. కాని ఆ అంధకారంలో కూడా వెలుగు దీపికలు ఉండేవి. వీరిలో ఖైన్ బిన్ సా'యిదమ్, వరఖమ్ బిన్ నాఫిల్, 'ఉబైదుల్లాహ్ బిన్ జ'హష్, 'ఉస్మాన్ బిన్ హువైరిస్, 'జైద్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ నాఫిల్, వీరందరూ ఏకదైవా రాధకులు. దైవదౌత్యానికి ముందు ప్రవక్త (స) విరిచి కలిసారు, బవష్యవాణి ప్రకారం ప్రవక్త (స)ను విశ్వసించారు కూడా.

సీరతు ఇబ్నె హిషామ్ లో ఇలా ఉంది, "అజ్ఞాన కాలంలో అవిశ్వాసులు వార్షిక జాతరలు, ఊరేగింపులు నిర్వహించే వారు. ఇక్కడ చిల్లర దైవాల పేర పూజలు, ఆరాధనలు, మొక్కుబడులు సమర్పించేవారు. వీటిని దైవాలుగా, ఆపద్బాంధవులుగా భావించేవారు. ఒకసారి ఆ జాతరలో వరఖమ్ బిన్ నాఫిల్, 'ఉబైదుల్లాహ్ బిన్ జ'హష్, 'ఉస్మాన్ బిన్ హువైరిస్, 'జైద్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ నాఫిల్ కూడా పాల్గొన్నారు. అవిశ్వాసుల చేష్టలకు చాలా విచారిస్తూ, లాభంగాని నష్టంగాని చేకూర్చని వారి

4624 [19] (لم تتم دراسته) (1302/2)
 وَعَنِ ابْنِ خُرَيْمَةَ بْنِ ثَابِتٍ عَنْ عَمِّهِ أَبِي خُرَيْمَةَ رَضِيَ اللَّهُ
 عَنْهُمْ. أَنَّهُ رَأَى فِيهَا يَرَى النَّائِمُ أَنَّهُ سَجَدَ عَلَى جَبْهَةِ النَّبِيِّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَأَخْبَرَهُ فَأَضْطَجَعَ لَهُ وَقَالَ: "صَدَقَ
 رُؤْيَاكَ". فَسَجَدَ عَلَى جَبْهَتِهِ. رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَنِ.
 وَسَنَدُ كُرْحَيْمَةَ أَبِي بَكْرَةَ: كَانَ مِيرَاثًا نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ فِي
 بَابٍ. مَتَأَقِبِ أَبِي بَكْرٍ وَعَمْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا".

4624. (19) [2/1302] **అపరిశోధితం**

ఇబ్నె 'ఖు'జైమ్ బిన్ సా'బిత తన చిన్నాన్న అబూ
 'ఖు'జైమ్ ద్వారా కథనం: అతను కలలో ప్రవక్త (స)
 నుదుటిపై సజ్జా చేసినట్లు చూచి, దాన్ని గురించి ప్రవక్త
 (స) ముందు ప్రస్తావించారు. అది విని ప్రవక్త (స)
 పండుకున్నారు. ఇంకా, 'నువుస్ నీ స్వప్నాన్ని
 నిజంచేసుకో,' అని అన్నారు. అతడు ప్రవక్త (స)
 నుదుటిపై సజ్జా చేసారు. (షరీ'హుస్సున్నమ్)

أَلْفَصْلُ الثَّلَاثُ مُمَادُومَ وَبِهَا

4625 [20] (صحيح) (1303/2)

عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ مِمَّا يَكْثُرُ أَنْ يَقُولَ لِأَصْحَابِهِ: "هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنْ
 رُؤْيَا؟" فَيَقْضُ عَلَيْهِ مِنْ شَاءِ اللَّهِ أَنْ يَقْضَى وَإِنَّهُ قَالَ: لَنَا ذَاتُ

ముందు ఎందుకు తలలు వంచుతారని, వారిని
 ఉపదేశించారు. ఈ ప్రయత్నంలో నిమగ్నమయి
 పోయారు.

అస్మా బిన్తె అబి బకీర్ (ర) కథనం: నేను 'జైద్ బిన్ అమ్ర్
 బిన్ నాఫిల్'ను ముసలితనంలో చూచాను. బైతుల్లాహ్ కు
 విషు ఆనించి కూర్చున్నారు. ప్రజలకు హితబోధ
 చేస్తుండే వారు. ఇంకా, 'ఓ మక్కా వాసులారా! అల్లాహ్
 సాక్షి! నేను తప్ప ఇబ్రాహీమ్ మార్గంపై మీరెవరూ లేరు,'
 అని అనేవారు. వీరు చాలా దయామయులు.
 బాలికలను చంపరాదని బోధించేవారు. ఎక్కడైనా బాలిక
 జన్మించిందని తెలిస్తే, అక్కడకు వెళ్ళి ఆ అమ్మాయిని
 తీసుకొనివచ్చి, పోషించి, యుక్తవయస్సుకు చేరగానే
 ఆమెకు వివాహం చేసేవారు. ఇంకా విగ్రహారాధనను
 అసహ్యించుకునేవారు. (బు'ఖారీ, సీరతు ఇబ్నె
 'హిషామ్)

عَدَاةٌ: "إِنَّهُ أَتَانِي اللَّيْلَةَ آتِيَانٍ وَإِنَّهُمَا ابْتَعَثَانِي وَإِنَّهُمَا قَالَا بِي:
 انْطَلِقِي وَإِنِّي انْطَلَعْتُ مَعَهُمَا". وَذَكَرَ مِثْلَ الْحَدِيثِ الْمَذْكُورِ فِي
 الْفَصْلِ الْأَوَّلِ بَطْوِيلَهُ وَفِيهِ زِيَادَةٌ لَيْسَتْ فِي الْحَدِيثِ الْمَذْكُورِ
 وَهِيَ قَوْلُهُ: "فَأْتَيْنَا عَلَى رَوْضَةٍ مُعْتَبَةٍ فِيهَا مِنْ كُلِّ بَوْرِ الرَّبِيعِ
 وَإِذَا بَيْنَ ظَهْرِي الرَّوْضَةَ رَجُلٌ طَوِيلٌ لَا أَكَادُ أَرَى رَأْسَهُ طَوِيلًا فِي
 السَّمَاءِ وَإِذَا حَوْلَ الرَّجُلِ مِنْ أَكْثَرٍ وَلِدَانٍ رَأَيْتُهُمْ قَطُّ قُلْتُ
 لَهُمَا: مَا هَذَا مَا هُوَ لَاءِ؟" قَالَ: "قَالَا بِي: انْطَلِقِي فَأَنْطَلِقْنَا
 فَأَنْتَهَيْنَا إِلَى رَوْضَةٍ عَظِيمَةٍ لَمْ أَرِ رَوْضَةً قَطُّ أَعْظَمَ مِنْهَا وَلَا
 أَحْسَنَ". قَالَ: "قَالَا بِي: ازِقِي فِيهَا". قَالَ: "فَأَرْتَقِينَا فِيهَا
 فَأَنْتَهَيْنَا إِلَى مَدِينَةٍ مَبْنِيَّةٍ بِلَبْنِ ذَهَبٍ وَلَبْنِ فِضَّةٍ فَأْتَيْنَا بَابَ
 الْمَدِينَةِ فَاسْتَفْتَحْنَا فَفَتَحَ لَنَا قَدْ خَلْنَاهَا فَتَلَقَانَا فِيهَا رَجُلٌ
 شَطْرٌ مِنْ خَلْقِهِمْ كَأَحْسَنِ مَا أَنْتَ رَاءٍ وَشَطْرٌ مِنْهُمْ كَأَفْبَحِ مَا
 أَنْتَ رَاءٍ". قَالَ: "قَالَا لَهُمْ: اذْهَبُوا فَفَعُوا فِي ذَلِكَ النَّهْرِ". قَالَ:
 "وَإِذَا نَهْرٌ مُعْتَرِضٌ يَجْرِي كَأَنَّ مَاءَهُ الْمَحْضُ فِي الْبِيَّاضِ
 فَذَهَبُوا فَوَقَعُوا فِيهِ ثُمَّ رَجَعُوا إِلَيْنَا قَدْ ذَهَبَ ذَلِكَ السُّؤُ
 عَنْهُمْ فَصَارُوا فِي أَحْسَنِ صُورَةٍ". وَذَكَرَ فِي تَفْسِيرِ هَذِهِ الزِّيَادَةِ:
 "وَأَمَّا الرَّجُلُ الطَّوِيلُ الَّذِي فِي الرَّوْضَةِ فَأِنَّهُ إِبْرَاهِيمُ وَأَمَّا
 الْوِلْدَانُ الَّذِينَ حَوْلَهُ فَكُلُّ مَوْلُودٍ مَاتَ عَلَى الْفِطْرَةِ". قَالَ:
 فَقَالَ بَعْضُ الْمُسْلِمِينَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَأَوْلَادُ الْمُشْرِكِينَ؟ فَقَالَ
 رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "وَأَوْلَادُ الْمُشْرِكِينَ وَأَمَّا الْقَوْمُ
 الَّذِينَ كَانُوا شَطْرٌ مِنْهُمْ حَسَنٌ وَشَطْرٌ مِنْهُمْ حَسَنٌ وَشَطْرٌ
 مِنْهُمْ فَيَبِيحُ فَإِنَّهُمْ قَوْمٌ قَدْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا
 تَجَاوَزَ اللَّهُ عَنْهُمْ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

4625. (20) [2/1303] **దృఢం**

సమురహ్ బిన్ జున్దుబ్ (ర) కథనం: తరచూ ప్రవక్త
 (స) అనుచరులను, 'మీలో ఎవరైనా కలగన్నారా?' అని
 ప్రశ్నించేవారు. ఒకవేళ ఎవరైనా చూస్తే ప్రవక్త (స)
 ముందు ప్రస్తావించేవారు. ప్రవక్త (స) దానికి సరైన
 పరమార్థం చెప్పేవారు. ఒకరోజు ప్రవక్త (స), 'ఈరోజు రాత్రి
 నేను కలగన్నాను, ఇద్దరు వ్యక్తులు నా వద్దకు
 వచ్చారు. నన్ను లేపి, మా వెంట పడండి,' అని
 అన్నారు. నేను వారి వెంట బయలుదేరాను. (ఉల్లేఖన
 కర్త మొదటి అధ్యాయంలో ఉన్న 'హదీసు'
 పేర్కొన్నారు). ఆ 'హదీసు'లో ఈ పదాలు అధికంగా
 ఉన్నాయి. మేము వెళ్ళి ఒక పచ్చని లోటలోనికి
 వెళ్ళాము. అక్కడ రకరకాల మొగ్గలు, పువ్వులు

ఉన్నాయి. ఆ లోటలో ఒక చాలా పొడవైన వ్యక్తి కనబడ్డారు. పొడవుగా ఉండటం వల్ల అతని తల కనబడటం లేదు. అతని తల ఆకాశంపై ఉన్నట్లు అనిపించింది. అతని చుట్టూ చాలామంది బాలురు ఉన్నారు. వారిని నేనెప్పుడూ చూడలేదు. నేను వారిద్దరినీ ఇంత పొడవైన వ్యక్తి ఎవరు? ఈ పిల్లలు ఎవరు? అని అడిగాను. వారు, 'ముందుకు పదండి,' అని అన్నారు. మేము ముందుకు సాగాము. ఒక పెద్ద లోటలోకి వెళ్ళాము. మొదటి లోట కంటనూ చాలా బాగుంది. ఇటువంటి లోటను నేనెప్పుడూ చూడలేదు. వారు నాలో, 'దీనిపైకి ఎక్కండి,' అని అన్నారు. నేను ఎక్కాను. మేము ఒక పట్టణంలోకి ప్రవేశించాం. అక్కడ బంగారు, వెండి ఇటుకలు ఉన్నాయి. ఒక ఇటుక బంగారంతో ఉంటే మరొకటి వెండిది. ఆ పట్టణం చాలా అందంగా ఉంది. మేము ఆ పట్టణం ద్వారం వద్దకు వెళ్ళాము. అక్కడి ద్వార పాలకునితో తలుపు తెరవడం అన్నాము. తలుపు తెరవబడింది. మేము లోపలికి వెళ్ళాము. మేము ఒక వ్యక్తిని కలిసాము. అతని సగం శరీరం చాలా అందంగా ఉంది. సగం శరీరం చాలా అందవికారంగా ఉంది. ఇంతలో అతనితో, 'వెళ్ళి ఆ నదిలో స్నానంచేసి రండి,' అని చెప్పటం జరిగింది. ఆ నది నీరు చాలా పరిశుద్ధంగా ఉంది, పాలలా తెల్లగా ఉంది. అతడు వెళ్ళాడు, నదిలో దూకాడు. ఈదుతూ స్నానంచేసి బయటకు వచ్చాడు. బయటకు రాగానే అందవికారమంతా మటుమాయమై పోయింది. చాలా అందంగా తయారై బయటకు వచ్చాడు. అక్కడ చాలా పొడవుగా ఉన్న వ్యక్తి ఆదమ్ (అ). ఇంకా వారి చుట్టూ ఆడుతున్నవారు యుక్తవయస్సుకు ముందే చనిపోయిన పిల్లలు. కొంతమంది యుక్తవయస్సుకు చేరని అవిశ్వాసుల పిల్లల గురించి ప్రవక్త (స)ను అడగటం జరిగింది. దానికి ప్రవక్త (స), 'అవిశ్వాసుల యుక్తవయస్సుకు చేరని పిల్లలు పరలోకంలో ఇబ్రాహీమ్ (అ) వద్ద ఉంటారు,' అని అన్నారు. ఆ తరువాత స్వప్నం పరమార్థాన్ని వివరిస్తూ సగం శరీరం అందంగా సగం శరీరం అందవికారంగా ఉన్న వ్యక్తి, సగం ఆచరణలు మంచివి, సగం ఆచరణలు చెడ్డవిగా ఉన్న

ప్రజలు. అల్లాహ్ (త) వారిని నదిలో స్నానం చేయించి వారి పాపాలు తొలగించాడు. అంటే క్షమించాడు. అందంగా తయారయ్యా రంటి అల్లాహ్ (త) వారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. (బు'ఖారీ)

(1304/2)(صحيح) [21] 4626

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ أَفْرَى الْفِرَى أَنْ يُرِيَ الرَّجُلَ عَيْنَيْهِ مَا لَمْ تَرَ يَا رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ."

4626. (21) [2/1304 దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అన్నిటికంటే ఘోరమైన నింద ఏమిటంటే తన కన్నులు చూడని దాన్ని చూసాయని చెప్పటం అంటే అసత్య స్వప్నాన్ని వినిపించటం, ఇది కళ్ళపై చాలా ఘోరమైన అపనింద." (బు'ఖారీ)

(1304/2)(ضعيف) [22] 4627

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "أَصْدَقَ الرُّؤْيَا بِأَلْسِنَاتِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالدَّارِمِيُّ."

4627. (22) [2/1304 బలహీనం]

అబూ సయీద్ 'ఖుద్రి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఉషోదయ కాలంలో చూచే స్వప్నం చాలా సత్యమైనది." 8 (తిర్మిజి, దారమి)

8) వివరణ-4627: ఎందుకంటే ఇది ప్రశాంత సమయం, ఇంకా ఇది స్వీకారయోగ్యమైన సమయం, కారుణ్య దైవదూతలు వచ్చేషోయే సమయం ఇది.
